

E-commerce en Market Places: Het volstaat niet om btw te betalen aan de fiscus, het moet ook de "juiste" fiscus zijn

(2 december 2017)

Christian Amand, Advocaat Xirius

De ambtenaren van de Finse belastingdienst legden onlangs uit hoe ze zich organiseerden voor de inning van de Finse btw op e-commerceverrichtingen door buitenlandse leveranciers aan in Finland gevestigde niet-btw-plichtige natuurlijke personen. Tot dusver aarzelden belastingadministraties om een beroep te doen op hun buitenlandse collega's om leveranciers op het grondgebied van deze laatsten te controleren. Dat heeft soms de indruk gewekt dat een controle van de e-commerceverrichtingen structureel onmogelijk was. De omvang van e-commerce en het beroep op Market Places zoals Amazon dwingen belastingdiensten om hun controlemethodes aan te passen. In een aantal landen bedraagt de verjaringstermijn 10 jaar zonder mogelijkheid op vrijwillige regularisatie in geval van fraude. Om de wet te respecteren volstaat het niet om taksen te betalen aan de Belgische fiscus, maar aan de juiste belastingadministratie. Vandaag heeft de wet ook de vorm van Europese verordeningen die rechtstreeks toegepast kunnen worden door belastingadministraties en ondernemingen. Er zijn zelfs administratieve commentaren opgemaakt door de Europese Commissie. Deze documenten zijn bijzonder technisch en volumineus, en een aantal ondernemingen hebben nog niet de reflex gehad om ernaar te verwijzen of er een beroep op te doen.

Het kan nuttig zijn om enkele voorzorgen te nemen in deze context.

Verschillende vormen van e-commerce en elektronische diensten

De in België gevestigde onderneming die via het internet, rechtstreeks of via een Market place, niet-btw-plichtige klanten natuurlijke personen contacteert die gevestigd zijn buiten België wordt geconfronteerd met verschillende situaties:

- de leveringen van goederen vanuit België

o De Belgische btw zal verschuldigd zijn in zoverre de omzet uit de jaarlijkse verkoop de 100.000 euro niet overschrijdt in landen zoals Frankrijk of Duitsland of 35.000 euro in de meeste andere EU-lidstaten.

o Sedert 1993 verplicht het btw-wetboek de in België gevestigde btw-plichtige om zich te identificeren in alle EU-lidstaten waar deze drempels (100.000 of 35.000 euro en per EU-lidstaat) worden overschreden. Volgens een voorstel van Europese richtlijn (die weldra door de Ecofin-Raad zou moeten worden aangenomen) zal het binnenkort volstaan om die buitenlandse btw aan te geven via het portaal dat de Belgische administratie ter beschikking stelt zoals dat al het geval is voor de elektronische en telecommunicatiediensten.

- De elektronische en telecommunicatiediensten

o Sinds 1 januari 2015 is de btw verschuldigd tegen het tarief van het land van de klant (natuurlijke niet-btw-plichtige persoon) die gevestigd is in een andere EU-lidstaat, en de in België gevestigde leverancier moet die buitenlandse btw aangeven via een portaal dat de Belgische belastingadministratie ter beschikking stelt: <https://finances.belgium.be/fr/E-services/Intervat/moss>.

- diensten die geacht worden zich te situeren op de plaats waar ze worden geleverd, zoals bijvoorbeeld de toegang tot spektakels of sportwedstrijden, transporttickets, onroerende diensten.

o De in België gevestigde btw-plichtige moet de regels naleven van het land waar die diensten geacht worden zich te bevinden.

- Andere diensten (advocatenconsult, notarissen en deskundigen ...) aan natuurlijke niet-btw-plichtige personen voor wie de Belgische btw is verschuldigd in hoofde van de Belgische leverancier als de klant in Europa is gevestigd en geen btw als de klant van buiten de EU komt.

Controle door de Belgische belastingadministratie en de buitenlandse fiscus

Als de in België gevestigde onderneming de Belgische btw toepast (in de plaats van de buitenlandse), is er weinig kans dat ze de aandacht van de Belgische belastingcontroleur trekt. Deze laatste kan evenwel worden uitgenodigd om over te gaan tot een controle door buitenlandse collega's. De buitenlandse administratie zal zelfs niet de hulp van de Belgische fiscus inroepen wanneer ze de informatie zelf kan vinden en de btw op basis van de in haar land geldende procedures kan vorderen om uiteindelijk de Belgische fiscus te vragen om de betaling ervan te eisen.

Zo vroeg de Finse fiscus aan ondernemingen die betalingen deden (via PayPal, Visa, Master Card ...) om hem de lijst met verrichtingen te bezorgen. Dankzij aangepaste informaticaprogramma's is het gemakkelijk om, e-commerceverrichtingen waarvoor de houder van een creditkaart of de betaling niet aanwezig was (card not presented) te onderscheiden en rekening houdende met de te controleren volumes, na te gaan of de Finse btw al dan niet werd betaald door voor de Finse btw geïdentificeerde buitenlandse leverancier. De Finnen hechten veel belang aan de vertrouwelijkheid van de behandeling van informatie en de fiscus houdt zich niet bezig met plaatselijke kopers wiens identiteit hij niet kent.

Heel wat landen oordelen dat de afwezigheid van btw-identificatie en betaling van de btw gelijkstaat met fraude en niet louter met een fout. In dat geval kunnen de verjaringstermijnen gemakkelijk oplopen tot 10 jaar, zonder de mogelijkheid tot spontane regularisatie. Het gevolg kan dan bestaan in een betaling van de btw in België en een nieuwe betaling van btw in het buitenland bovenop de boetes en verwijlinteressen.

E-commerce wordt gekenmerkt door het bestaan van een Europese wetgeving, met name verschillende gedetailleerde Europese verordeningen die niet omgezet hoeven te worden in de Belgische wetgeving en het voorwerp zijn van Europese commentaren. Deze verordeningen worden zodanig opgesteld dat ze rekening houden met de evolutie van de technologie en om slimme interpretaties die haaks staan op de doelstellingen van de bepalingen uit te sluiten. Zo kan een verkoop op afstand aan de btw kan worden onderworpen in de lidstaat waar de niet-btw-plichtige natuurlijke persoon is gevestigd van zodra de leverancier de koper in contact brengt met een transporteur, ook al is deze zelfstandig.

Market Places

Een Market Place brengt een koper in contact met een verkoper. Het typevoorbeeld is Amazon dat vaak zelf niet haar eigen handelsgoederen verkoopt zoals een supermarkt dat doet. Deze handelsgoederen worden vaak rechtstreeks verkocht door zelfstandige leveranciers die op de website worden geïdentificeerd. De leverancier is niet noodzakelijk een btw-plichtige in zoverre hij niet geregeld handelt. Dat is bijvoorbeeld het geval met personen die zo nu en dan oude voorwerpen verkopen op e-Bay. Vaak zorgen die Market Places voor de uitgifte van een factuur en de invordering van de prijs in naam van en voor rekening van de verkoper, met duidelijke vermelding van de naam van de verkoper op de factuur of het document dat op naam van de verkoper werd uitgegeven. Het is aan de verkoper zelf om de verrichtingen in de gepaste btw-aangifte op te nemen en aan de Market Place de vermeldingen mee te delen die op de door deze laatste op naam van de verkoper uitgegeven factuur moeten verschijnen. De Market Place draagt immers geen enkele aansprakelijkheid als de verkoper foutieve informatie meedeelt over zijn hoedanigheid van btw-plichtige, vermeldingen op de facturen, gronden van een eventuele vrijstelling enz. Niet alleen zijn de overeenkomsten meestal duidelijk, maar de Market Place stelt vaak verklarende nota's ter beschikking van de gebruikers om iedere twijfel omtrent de draagwijdte van de fiscale verplichtingen in het buitenland uit te sluiten. Voor de verkoper is het echter dermate aantrekkelijk om clausules van btw-vrijstelling op te nemen, vooral als die gebaseerd zijn op een in hoofde van de fiscus onbekend veronderstelde juridische leemte. Daarmee vergeet men echter dat elke elektronische verrichting sporen nalaat en dat die heel gemakkelijk kunnen worden gebruikt door de belastingadministraties om verrichtingen te detecteren.

Het is misschien nuttig om de verkoper, die denkt zijn goede trouw te kunnen bewijzen, door te verwijzen naar de rechtsonzekerheid rond het begrip "tussenpersoon" om zich van elke aansprakelijkheid op de Market Place te ontdoen, eraan te herinneren dat het onderscheid tussen mandataris (handelend in naam van een verkoper) en commissienair (handelend in eigen naam en dus gelijkgesteld met de verkoper) werd verduidelijkt door Europese verordening 1042/2013, die rechtstreeks van toepassing is op btw-plichtigen en alle belastingadministraties in Europa. Men moet ook weten dat bovenop de btw er Europese accijnzen kunnen gelden op bepaalde producten (tabak, alcoholische dranken ...) en desgevallend nationale accijnzen. Verordening 1042/2013 wilde tussenpersonen zoals

telecommunicatiebedrijven net ontlasten van de formaliteiten gekoppeld aan de verschillende nationale belastingen, zoals accijnzen of taksen op spelen, en de leveranciers verplichten om ze uit te voeren. Deze regeling is echter eveneens van toepassing op diegenen die de goederen en diensten leveren via Market Places.

Naar een "Uberisering" van de distributiesector?

De ontwikkeling van e-commerce hangt nauw samen met aspecten als ruim productaanbod, snelle leveringen en prijsconcurrentie. De prijzen zijn echter ook beïnvloed door de afwezigheid van belastingen op de inkomsten, sociale bijdragen, accijnzen en btw. Dit heeft een met carrouselfraude vergelijkbare impact op de prijs en is nog eenvoudiger om op te zetten. In de btw berust de originaliteit van de vraag die de Market places oproepen de moeilijkheid om een duidelijke grens te trekken tussen een occasionele activiteit van een (niet belaste) particulier en een regelmatige activiteit als btw-plichtige. Dit veronderstelt tegelijkertijd een controle van een groot aantal btw-plichtigen en de communicatie aan de fiscus door de in het buitenland gevestigde Market places van de omzet en de identiteit van de leveranciers in wiens naam deze platformen optreden. Deze informatie over de verkopers die een beroep doen op Market Places is gemakkelijk te verkrijgen door de belastingadministratie aangezien ze blijkt uit de facturen die worden uitgegeven door de Market places voor de commissies die ze vorderen van leveranciers van goederen en diensten in wiens naam ze optreden.

Organisatoren van spektakels in België hebben geprobeerd om te reageren op het doorverkopen van tickets tegen een veelvoud van de officiële prijs. Die tickets werden meestal verkocht op Nederlandse websites zonder Belgische btw. Welnu, de Belgische btw is verschuldigd in België zodra het spektakel of evenement plaats heeft in België, ongeacht de verblijfstaat van de toeschouwers. Ondanks de verduidelijking van aan de Belgische autoriteiten meegedeelde informatie lijkt het erop dat ze vonden niet te moeten optreden tegen dergelijke praktijken, blijkbaar omdat naast de noodzaak om een beroep te doen op buitenlandse administraties het btw-wetboek niet toelaat om de btw op occasionele verrichtingen toe te passen. Die resellers nemen ook de voorzorg om zich te presenteren onder een andere identiteit en verschillende sites te gebruiken. Voetbalclubs hebben gereageerd zonder tussenkomst van de autoriteiten door geïndividualiseerde vouchers uit te geven die ingewisseld moeten worden tegen tickets op naam. Deze oplossing brengt echter extra administratieve lasten met zich mee en is in hoofdzaak bedoeld als maatregel tegen geweld in voetbalstadia en in tweede instantie tegen fraude.

Men kan zich afvragen of men niet te maken heeft met "Uberisering" van een deel van de distributiesector, niet zozeer op niveau van het transport als de prijzen op de goederen en diensten die verlaagd zullen worden, dankzij het feit dat bepaalde detailhandels minder of zelfs geen belastingen en sociale bijdragen betalen in vergelijking met andere resellers. De concurrentievervalsing wordt niet zozeer veroorzaakt door een tussen een nieuwe economische realiteit (de Market places) en fiscale regels die dateren uit een ander tijdperk, maar het duidelijk onvermogen van de belastingadministratie om de geldende wettelijke bepalingen te doen naleven. Deze discrepantie kan evenwel slechts een illusie zijn die men

kan verklaren door het feit dat de ondernemingen en de fiscus niet hetzelfde tijdsperspectief delen. Ondernemingen werken op basis van recente ervaring (gebrek aan belastingcontroles) en onmiddellijke winst, terwijl de fiscus zich kan permitteren om jaren later tussen te komen. Sommige belastingadministraties zijn goed georganiseerd of passen zich aan de nieuwe technologieën aan wanneer het bedrag van ontdoken belastingen dat rechtvaardigt, zoals de Finse belastingadministratie zonder enige scrupule uitlegt.

Men moet bovendien opmerken dat naast de controle van e-commerce via betalingsmiddelen er weldra nieuwe verplichtingen zullen bijkomen voor de tussenpersonen. We zullen hierop terugkomen zodra ze aangepast zijn door de Ecofinraad, wellicht begin 2018.

Christian Amand

Avenue Tedescolaan 7

1160 Bruxelles - Brussel

Tél. : + 32 2 663.14.55

Fax : + 32 2 663.30.78

E-mail: ca@xirius.be

Website: <http://www.xirius.be>